

Seat No.	
-------------	--

**B.Sc., B.Sc. (Biotech), B.Sc. (Sugar Tech.), B.Sc. (I.T.),
B.Sc. (Animation Science), B.Sc. (Forensic Science), B.Sc.
(Food Processing), B.C.A., B.B.A., Law, B. Tech., B.Sc.
(Nano Science), B.I.D., B.F.T.M., B. Desh., B.D.F.C., B.C.S.,
B.Form, S.E., B. Architecture, B. Textiles, B.M.M., B.Voc.
(All Degree) (Semester - IV) Examination, May - 2018
ENVIRONMENTAL STUDIES (New) (Compulsory)**

Day and Date : Sunday, 20 - 05 - 2018 Sub. Code: 67183 Total Marks : 70
Time : 11.00 a.m. to 02.00 p.m.

- Instructions : 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

Q1) Select correct answer from the given alternatives.

[10]

- i) Ozone in the atmosphere is present in the layer _____.
- a) Stratosphere b) Troposphere
c) Thermosphere d) Inosphere
- ii) Maharashtra has large mineral deposits of _____.
- a) Mica b) Iron
c) Bauxite d) Gold
- iii) Following is a man-made disaster.
- a) Rain b) Cyclone
c) Nuclear hazard d) Drought
- iv) Environmental day is celebrated on _____.
- a) 15 August b) 5 June
c) 22 April d) 16 September
- v) Air pollution (prevention and control) Act in India was enacted in the year.
- a) 1972 b) 1986
c) 1989 d) 1981
- vi) Following is Ex-situ biodiversity conservation method.
- a) National Park b) Seed bank
c) Biosphere reserve d) None of the above
- vii) Following is non-renewable resource.
- a) Wind b) Water
c) Sunlight d) Petroleum

P.T.O.

- viii) Following gas is responsible for acid rain.
a) CFC	b) CO
c) SO ₂	d) H ₂ S
- ix) Noise pollution is measured by
a) Hertz	b) Dynes
c) Joules	d) Decibel
- x) The disposing method for biomedical waste is
a) Incineration	b) Vermicomposting
c) Landfilling	d) Composting

- Q2)** Answer any three of the following. [15]
- What are various method for controlling the growing population in our country?
 - Define food chain. Explain the types of food chain with suitable examples.
 - Give an account of consumerism in relation to environment.
 - Give disaster management of earthquake.
 - Discuss the causes of deforestation.

- Q3)** Write short notes on any three. [15]
- Mining
 - Water pollution
 - In-situ conservation
 - Global Warming
 - Human right
 - Environmental Ethics

- Q4)** Discuss the concept and importances of environmental studies related to public awareness. [10]

OR

What are natural resources? Give the type of natural resources. Discuss forest as a resource.

- Q5)** Give formation and environmental impact of acid rain and Ozone depletion. [10]

OR

Give salient features of wildlife protection Act of India.

- Q6)** What are the steps taken for water conservation. Discuss rain water harvesting techniques. [10]

OR

Explain the concept of ecosystem & discuss energy flow in it?

- x) जैविक वैद्यकीय कचऱ्याची विल्हेवाट लावण्यासाठी कोणती प्रक्रिया केली जाते?
 अ) इंसिनरेशन
 ब) गांडुळखत
 क) जमीनभरण
 ड) कंपोस्ट

- प्र.2) खालीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. [15]
 अ) देशात वाढणारी लोकसंख्या नियंत्रित करण्यासाठी कोणते उपाय योजले जातात?
 ब) अन्नसाखळीची व्याख्या सांगा. अन्नसाखळीचे प्रकार सोदाहरण स्पष्ट करा.
 क) पर्यावरणाच्या दृष्टीकोणातून चंगळवाद संकल्पना स्पष्ट करा.
 ड) भूकंपाचे आपत्ती व्यवस्थापन सांगा.
 इ) जंगलतोडीची कारणे या विषयी चर्चा करा.

- प्र.3) खालीलपैकी कोणत्याही तीन टिपा लिहा. [15]
 अ) खाणकाम
 ब) जलप्रदूषण
 क) मूळस्थानी संवर्धन
 ड) वैश्विक तापमान
 इ) मानवी हक्क
 फ) पर्यावरणीय नितीमुल्ये

- प्र.4) जनजागृती संदर्भात पर्यावरण अभ्यासाची संकल्पना व महत्त्व स्पष्ट करा. [10]
 किंवा
 नैसर्गिक साधनसंपत्ती म्हणजे काय? नैसर्गिक साधनसंपत्तीचे प्रकार सांगा. जंगल एक संसाधन चर्चा करा.

- प्र.5) आम्लपर्जन्य व ओझोन क्षयाची निर्मिती व त्याचे पर्यावरणीय दुष्परिणाम सांगा. [10]
 किंवा
 भारतातील वन्य जीव संवर्धन कायद्यातील प्रमुख तरतुदी सांगा.

- प्र.6) जलसंवर्धनाचे उपाय कोणते? पावसाच्या पाण्याचे संकलन करण्याची पध्दती स्पष्ट करा. [10]
 किंवा
 परिसंस्थेची संकल्पना स्पष्ट करून त्यातील ऊर्जावहनाविषयी चर्चा करा.

▽▽▽▽